

Uppsatsriktlinjer

Kandidatuppsatser i svenska språket, HT 2013

Introduktion

Kandidatuppsatser inom svenska språket skrivs individuellt. Varje uppsats tilldelas en handledare, som ska vara disputerad. Handledaren rekommenderar ämnesinriktning utifrån sina kompetensområden. Uppsatserna bedöms och betygssätts av en examinator. Denna person ska också vara disputerad och får inte vara samma person som handledaren. Kandidatuppsatsen skall i normalfallet omfatta minst 20 och högst 35 sidor exklusive litteraturförteckning och eventuella bilagor. Uppsatsens format ska följa den mall som mejlas ut.

Rutiner för handledning

Handledningen sker främst individuellt, men vissa gruppträffar kan också förekomma. Handledare, studenter och examinatore förväntas arbeta i förhållande till de bedömningskriterier som presenteras längre fram i dokumentet. Observera att ämnesval och materialinsamling ska vara förankrade hos handledaren innan något arbete påbörjas.

Handledarens roll är att ge konstruktiv stöttning under den vetenskapliga arbetsprocessen och i skrivandet samt att finnas tillgänglig som diskussionspartner och bollplank. Det är naturligtvis studenten själv som ska skriva uppsatsen och som ansvarar för dess innehåll och kvalitet.

För att handledningen ska fungera är det viktigt att texter lämnas in i tid till handledaren – hellre väldigt ofärdig text än ingen text alls! Handledaren meddelar vilka datum och tider som gäller för inlämning. Inlämningarna sker normalt via mejl.

Tips för genomförandet

Vi rekommenderar dig att välja ett ämnesområde som du känner dig relativt väl inläst på sedan tidigare. All kunskapsproduktion bygger på tidigare kunskaper. Ju mer inläst man är på ett område, desto lättare är det att få överblick och kunna upptäcka intressanta outforskade frågor, välja lämpliga teoretiska ramverk och metoder samt analysera sina resultat. Det är därför viktigt att sammanfatta tidigare forskning på området tidigt i processen, före val av metod och påbörjan av materialinsamling. Inom de tre första veckorna bör du ha en preliminär litteraturöversikt och ha påbörjat materialinsamlingen.

Det är också viktigt att redan från början formulera en tydlig och väl avgränsad vetenskaplig frågeställning som är värd att undersöka. För att vara meningsfull måste frågeställningen vara förankrad i tidigare forskning på området. Den ska gärna också ha samhällsrelevans. Ett första försök till problemformulering ska du lämna in redan inför den första gemensamma träffen i uppsatskursen. Denna kommer därefter att diskuteras och utvecklas vidare inom gruppen och i samråd med handledaren.

Litteratur enligt kursplanen

En eller flera av följande handböcker kan komma ifråga. Övrig litteratur bestäms i samråd med handledaren.

Eggeby, Eva & Söderberg, Johan (1999), Kvantitativa metoder: För samhällsvetare och humanister. Lund: Studentlitteratur.

Jarrick, Arne & Josephsson, Olle (1996), Från tanke till text. En språkhandbok för uppsatsskrivande studenter. Lund: Studentlitteratur.

Justesen, Lise m.fl. (2011), Kvalitativa metoder: Från vetenskapsteori till praktik. Lund: Studentlitteratur.

Patel, Runa & Davidsson, Bo (2011), Forskningsmetodikens grunder: Att planera, genomföra och rapportera en undersökning. Lund: Studentlitteratur.

Trost, Jan (2012), Enkätboken. Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapsrådets forskningsetiska riktlinjer (kan hämtas på www.vr.se)

Bedömning av uppsatser

Kandidatuppsatsen ska vara ett vetenskapligt arbete och ska uppfylla högskoleförordningens nationella examensmål för kandidatnivå som bland annat inbegriper att:

- Visa kunskap och förståelse inom huvudområdet [svenska språket], inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor
- Visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer
- Visa förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa problem samt att genomföra uppgifter inom givna tidsramar
- Visa förmåga att göra bedömningar inom huvudområdet [svenska språket] med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter

Bedömningen görs med utgångspunkt i bedömningsmatrisen på nästa sida, men vid sidan av detta görs också en helhetsbedömning. Det innebär att de olika delarna vägs samman och att mindre svagheter i arbetet utifrån något kriterium kan uppvägas av väsentliga styrkor utifrån ett annat kriterium eller utifrån en sammanvägd bedömning.

För att en uppsats ska kunna seminariebehandlas och betygsättas bör det vara **bedömningsbart**. En uppsats är bedömningsbar om den innehåller relativt färdiga textavsnitt under alla de delar/rubriker som förväntas finnas, och som genom detta kan antas ha förutsättningar att bli Godkänt. Det är handledarna som, på basis av inlämnade slutmanus och med utgångspunkt i bedömningskriterierna, avgör om uppsatserna är bedömningsbara eller inte. I de fall uppsatser inte betraktas som bedömningsbara avråds studenterna från att medverka vid det ordinarie oppositionsseminariet och hänvisas till uppföljande examinationer.

Samtliga uppsatser måste också genomgå plagiatkontroll före oppositionsseminariet. Detta sker genom en separat inlämning av uppsatsen via verktyget Safe Assignment på Blackboard.

Efter oppositionsseminariet träffas handledare och examinator för ett betygsmöte av uppsatserna (handledaren sammankallar). Inför mötet bör båda parter ha fyllt i bedömningsmatrisen som underlag för diskussion. Handledaren får möjlighet att ge sin syn på studenten arbete, men det är examinator som avgör vilket betyg uppsatsen ska få. Dock krävs det att samtliga parter är överens om att uppsatsen är minst godkänd. Senast 3 veckor efter oppositionsseminariet ska examinator meddela studenten betyg och ge skriftlig respons med utgångspunkt i bedömningsmatrisen.

Uppsatser som blivit godkända eller väl godkända lämnas i ett exemplar (i lösblad) till högskolans Servicecenter och publiceras elektroniskt i DiVA efter examinatorns godkännande. Först när detta är gjort rapporteras betyg på kursen i LADOK.

Uppsatser som inte betraktas som bedömningsbara eller som inte lämnats in i tid ges betyget Underkänd i LADOK. Detta betyg ändras när uppsatsen blivit inlämnad och bedömts vara godkänd.

Uppsatser som seminariebehandlats och underkänts ska genomgå en ny prövning av examinator (eller en ny utsedd examinator), efter att en omarbetad uppsats skickats till examinator via mejl. I den omarbetade versionen skall alla nya och omarbetade textavsnitt vara markerade i färg.

Uppsatser som inte seminariebehandlats eller som blivit underkända efter omarbetning genomgår en ny prövning i samband med nästa ordinarie oppositionsseminarium.

Bedömningsmatris

Uppsatsen ska visa att studenten kan:	G	VG
Sammanfatta och jämföra huvuddragen i det aktuella forskningsläget inom ett preciserat ämnesområde	Studenten sammanfattar och jämför huvuddragen i det aktuella forskningsläget. Sammanfattningen har en framträdande roll.	Studenten sammanfattar och jämför huvuddragen i det aktuella forskningsläget. Jämförelse har en framträdande roll.
Identifiera, välja och avgränsa ett språkvetenskapligt problemområde	Studenten identifierar, väljer och avgränsar ett språkvetenskapligt problemområde i samråd med handledaren och med viss anknytning till en vetenskapsteoretisk ram.	Studenten identifierar, väljer och avgränsar ett språkvetenskapligt problemområde i samråd med handledaren, men med ett självständigt förhållningssätt och med påtaglig anknytning till en vetenskapsteoretisk ram.

<p>Presentera, motivera och tillämpa för undersökningen adekvata språkvetenskapliga teorier och metoder</p>	<p>Studenten presenterar, motiverar och tillämpar språkvetenskapliga teorier och metoder på ett sätt som är adekvat för undersökningen. Huvudfokus ligger på presentation.</p>	<p>Studenten presenterar, motiverar och tillämpar språkvetenskapliga teorier och metoder på ett sätt som är adekvat för undersökningen. Motivering av valen har en framträdande roll. Teorier och metoder tillämpas på ett stringent sätt.</p>
<p>Redovisa, analysera och dra adekvata slutsatser av en egen empirisk undersökning</p>	<p>Studenten redovisar, analyserar och drar adekvata slutsatser av en egen empirisk undersökning. Huvudfokus ligger på redovisning.</p>	<p>Studenten redovisar, analyserar och drar adekvata slutsatser av en egen empirisk undersökning. Analys och slutsatser är omfattande, djupgående och väl underbyggda.</p>
<p>Skriva en språkligt korrekt och väl formulerad vetenskaplig uppsats på svenska</p>	<p>Studenten använder ett språkligt korrekt, välformulerat och vetenskapligt språk samt korrekt referenshantering.</p>	<p>Studenten använder ett språkligt korrekt, synnerligen välformulerat och vetenskapligt språk samt korrekt referenshantering.</p>
<p>Kritiskt reflektera kring den egna undersökningen och dess resultat ur såväl vetenskapligt som samhälleligt och etiskt perspektiv</p>	<p>Studenten reflekterar kritiskt och på ett adekvat sätt kring den egna undersökningen och dess resultat. Både vetenskapliga och samhälleliga perspektiv tas upp liksom, där så är relevant, etiska perspektiv.</p>	<p>Studenten reflekterar kritiskt och på ett adekvat, självständigt och initierat sätt kring den egna undersökningen och dess resultat. Både vetenskapliga och samhälleliga perspektiv tas upp liksom, där så är relevant, etiska perspektiv.</p>
<p>Delta aktivt i ett uppsattsseminarium och där kritiskt granska andras arbete samt försvara det egna arbetet.</p>	<p>Studenten deltar aktivt i ett uppsattsseminarium. Granskningen och försvaret formuleras så att uppsatsens styrkor och svagheter belyses.</p>	<p>Studenten deltar aktivt i ett uppsattsseminarium och genomför en grundlig och väl avvägd granskning där den granskade uppsatsens styrkor och svagheter lyfts fram. Den egna uppsatsen försvaras på ett väl genomtänkt och balanserat sätt.</p>

Råd inför uppsatsopposition

Så går det till:

Handledaren mejlar ut uppsatserna och fördelar opponeringsuppdragen ca 1 vecka före oppositionsseminariet.

Vid oppositionsseminariet är det handledaren som leder tillställningen genom att hälsa välkomna, fördela ordet samt avsluta seminariet. Varje uppsats behandlas i ca 30 minuter.

Inledningsvis får uppsatsförfattaren (respondenten) möjlighet att säga om han eller hon upptäckt något större fel eller misstag i uppsatsen efter det att den lämnades in. Mindre fel såsom formaliafel och korrekturfel ska inte tas upp.

Sedan gör opponenter en kort sammanfattning (ca 5 minuter) av uppsatsens innehåll. Ett tips här är att utgå från innehållsförteckningen och säga något kort om varje huvudrubrik.

Därefter går opponenter igenom vad han eller hon tycker är styrkor och svagheter i uppsatsen (se tips nedan) och ställer frågor till respondenten. Tidsåtgången för detta moment ska vara totalt ca 20 minuter. Frågorna bör vara formulerade i text och väl förberedda. Man börjar med det viktigaste och/eller mest övergripande. Frågorna kan t.ex. formuleras i termer av: "Vilka tankar ligger bakom ditt val av...?", "Hur kom det sig att...?", "Hur tänker du kring...?", "Hur bedömer du själv...?", "Hur nöjd är du med...?" Var noga med att ställa frågorna positivt och konstruktivt. Ställ frågorna i vänlig ton och ge författaren tid och möjlighet att svara, förklara och reflektera så att det blir en bra diskussion. Korrekturfel och mindre formaliafel behöver inte tas upp i oppositionen (så länge de inte hindrar förståelsen av texten), utan kan samlas på en lista som respondenten får efteråt. Däremot går det bra att helt kort tala om ifall felen är många eller få. Ett råd till respondenten är att inte försvara dig, utan istället förklara, hur du har tänkt. Stämningen ska vara kreativ, reflekterande och sympatisk.

Avslutningsvis sammanfattar opponenter uppsatsens styrkor och svagheter.

När opponenter är klar får övriga seminariedeltagare möjlighet att om de vill ställa kompletterande frågor till respondenten, berömma eller kritisera. Examinator kan också ställa frågor, men ger inga värderande kommentarer.

Exempel på aspekter att ta upp till diskussion:

- Hur presenteras syftet? Motiveras problemställningen ur vetenskapligt och samhällsligt perspektiv? Är avgränsningen rimlig? Återkommer syftet i diskussionen och slutsatserna? Besvaras frågeställningen på ett tillfredsställande sätt?
- Är ev. bakgrundsbeskrivning nödvändig/för omfattande/för kortfattad? Hur presenteras och tillämpas centrala teorier och begrepp?
- Är forskningsöversikten tillräckligt utförlig? Är den forskning som hänvisas till relevant? Finns all litteratur som används med i referenslistan?
- Redovisas och motiveras metoden tillräckligt noga? Görs lämpliga etiska överväganden? Finns det andra möjliga (och kanske mer lämpliga) metoder? Hur framstår arbetets validitet, reliabilitet och generaliserbarhet? Beskrivs materialet på ett tillfredsställande sätt?
- Presenteras resultaten på ett tydligt sätt? Vad framstår som det mest centrala resultatet? Ges lagom många exempel?

- Tolkas, värderas och diskuteras resultaten på ett bra sätt? Kunde man ha dragit några andra slutsatser? Hur förhåller sig resultaten till tidigare kunskaper inom området? På vilka sätt är resultaten användbara?
- Är uppsatsens disposition och omfång lämpligt? Saknas något?
- Är den språkliga stilen vetenskaplig? Förklaras de termer som används? Används termerna på ett konsekvent sätt?
- Hur ser referenslistan ut? Lay-outen? Ev. tabeller och figurer? Bilagor?
- Ger titeln en korrekt uppfattning om innehållet i uppsatsen?
- Vilka är uppsatsens största styrkor respektive svagheter/begränsningar?

Lycka till med uppsatsen!